

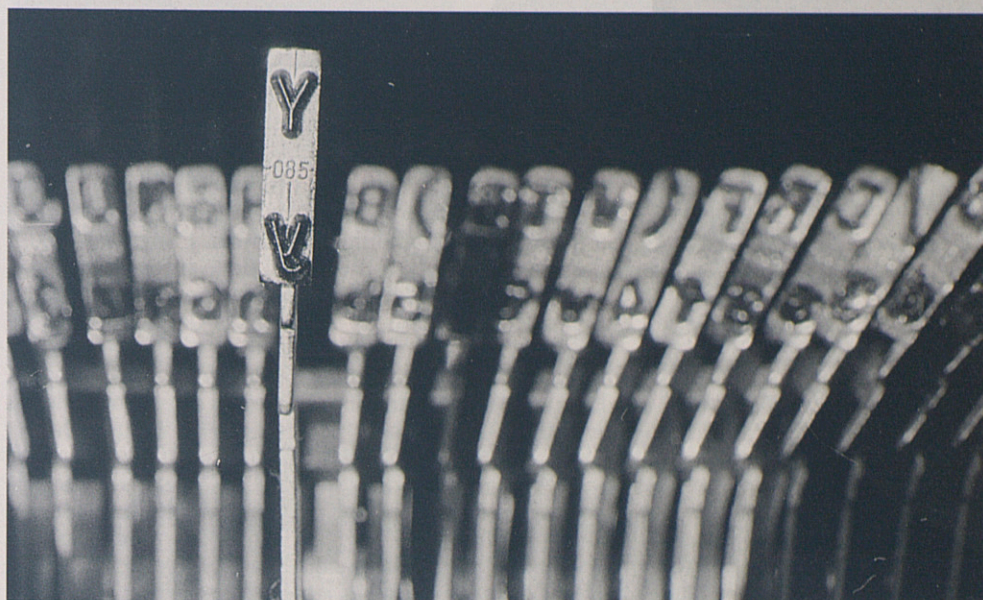
El CIC es renova després de dos anys

Llorenç Gomis: “La professionalitat i l’ètica són més ràpides que els jutges”

—Joan Carles Guerrero—

Difondre el nom de menors, simultaniejar l'exercici de l'activitat periodística i la publicitat, publicar titulars que indueixen a equívoc, no contrastar la font d'informació o emprar-ne una d'única i fer servir qualificatius poc respectuosos o directament injuriosos són alguns dels temes dels expedients de queixa que ha tramitat darrerament el Consell de la Informació de Catalunya (CIC), segons es desprèn de l'informe memòria que acaba de publicar, corresponent al segon exercici d'activitats de la institució, que fa referència a 1998 i els primers sis mesos de 1999.

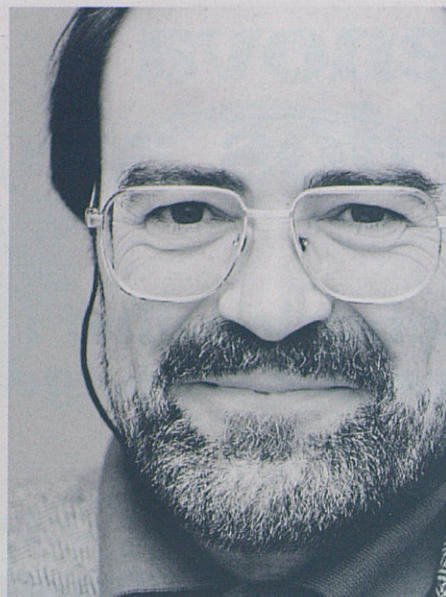
En total la memòria recull 25 casos en què particulars i entitats han presentat queixes en entendre que s'havia vulnerat alguna de les normes del Codi Deontològic. El CIC s'ha pronunciat i ha arribat a acords en tots i cada un

FOTOS: JOAN GUERRERO

d'aquests casos, amb el següent resultat: en deu ocasions ha considerat que no hi havia vulneració de les normes del Codi Deontològic; en nou, que efectivament va haver-hi transgressió del Codi; en un, que no hi va haver injúries; en un altre s'ha declarat no competent per tractar el tema proposat, i a la resta (quatre) ha fet recomanacions a les parts en conflicte sense reconèixer directament cap vulneració deontològica.

— La memòria del Consell recull 25 queixes per alguna informació on podien haver-se vulnerat les normes del Codi Deontològic —

Santiago Ramentol (a la dreta) substitueix Joaquim Perramon com a secretari del Consell i serà, a la vegada, secretari del Patronat de la Fundació.

El Consell de la Informació de Catalunya, després d'un primer període constitucional de dos anys i mig, dona pas a una fundació privada que portarà el nom de Fundació Privada Consell de la Informació de Catalunya. Aquest Patronat serà el que nomeni un nou Consell de la Informació.

El reglament del CIC, aprovat per la junta de govern del Col·legi de Periodistes de Catalunya, disposava que el mandat del Consell fos de dos anys, i el termini finalitzava el febrer d'aquest any 1999. "Amb la finalitat d'inscriure la Fundació Privada Consell de la Informació de Catalunya, entitat successora del CIC, en el Registre de Fundacions de la direcció general de Dret i Entitats Jurídiques del departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, la junta de govern del Col·legi de Periodistes de Catalunya va demanar al CIC que prorrogués les seves funcions fins al 30 de juny de l'any en curs", explica Joaquim Perramon, secretari del Consell durant aquests dos primers anys i mig, en la memòria que acaba de fer pública l'organisme.

El Patronat de la Fundació Consell de la Informació de Catalunya es va reunir per primera vegada el dia 30 de setembre de 1999 i va designar president del Patronat de la Fundació i del Consell a Francesc González Ledesma i secretari a Santiago Ramentol Massana. A més d'ells, el Patronat està format pels degans de les tres facultats de Ciències de la Informació, Josep Maria Casasús, Miquel Tresserras i Juan José Perona, en representació de les respectives universitats, Pompeu Fabra, Ramon Llull i Autònoma de Barcelona; pels degans dels col·legis d'advocats i de periodistes, Jaume Alonso-Cuevillas i Salvador Alsius; pel president del Col·legi de Metges de Barcelona, Miquel Bruguera; per representants de les empreses de mitjans de comunicació privats —Josep Garcia Miquel—, i públics —Antonio Vidal Carretero—, i per un representant de la Fundació Jaume Bofill, Jordi Porta. Ara falta només nomenar els nous membres del Consell.

Una mica d'història

Fent una mica d'història cal recordar que en el transcurs del III Congrés de Periodistes Catalans, que va tenir lloc els dies 29 i 30 de novembre i 1 de desembre de 1996, es va signar el protocol de constitució del CIC per part de 35 mitjans de comunicació (premsa, ràdio i televisió) que operen a Catalunya, les agències Efe i Europa Press, quatre associacions de mitjans de comunicació amb seu a Catalunya, el Sindicat de Periodistes de Catalunya (SPC) i els representants de les tres facultats universitàries catalanes amb estudis de periodisme.

"Durant la seva existència", afirma el secretari, "el CIC ha exercit les seves funcions amb plena llibertat i independència, i han acceptat voluntàriament el seu arbitratge tots els mitjans de comunicació que operen a Catalunya".

Quant a la projecció social, Joaquim Perramon considera que "el CIC ha tingut una bona acollida per la transparència que ha donat a la seva actuació i per l'atenció prestada a tots els escrits de queixa que li han estat adreçats, les resolucions dels quals han estat fetes públiques, notificades íntegres a les diverses parts, a tots els mitjans col·laboradors i transcrits igualment a l'informe-memòria anual".

El CIC va començar a funcionar organitzativament en locals del Col·legi de Periodistes de Catalunya fins que va estar enllestida la seva seu actual, a la qual es va traslladar el maig de 1997. L'activitat ha estat important, segons Perramon: "Les entrades de correspondència registrades fins al 13 de juliol de 1999 són de 401, i els documents de sortida originals, 723. En total els expedients tramitats i resolts són 76. El CIC ha celebrat deu plens en convocatòries ajustades al que disposa el reglament. A l'epíleg de la memòria de 1997 es deia que el repte més important que tindria el CIC l'any 1998 seria el de treballar per a la creació d'un nou Consell que, amb personalitat jurídica, vetllés amb honestat i eficàcia com a òrgan d'arbitratge privat i independent pels criteris ètics del Codi Deontològic. Es va considerar que el més adient seria proposar a la junta de govern del Col·legi de Periodistes de Catalunya la creació d'una fundació privada. En aquest sentit, el ple del CIC celebrat el 4 de novembre de 1998 va aprovar el projecte d'estatuts de la Fundació Privada Consell de la Informació de Catalunya".

Gomis: "Una experiència favorable"

Per la seva banda, Llorenç Gomis, president del CIC, justifica en el seu informe final de la memòria 98/99 la creació de la fundació amb les següents paraules: "La decisió de donar continuïtat al Consell es basa en la convicció que l'experiència de dos anys i mig ha estat favorable. Hem rebut queixes, tant d'organismes públics com privats, de particulars afectats i també de ciutadans observadors i crítics del que veien als mitjans de comunicació. A aquesta acceptació del públic i els mitjans bé s'hi pot afegir la curiositat i l'in-

— El nou Patronat ha designat com a president del Consell Francesc González Ledesma, i com a secretari Santiago Ramentol —

terès de la societat més desperta, tant a Catalunya com a la resta d'Espanya. Així, el president del CIC ha estat convidat a participar per parlar d'ètica dels mitjans i de l'experiència del Consell a Sabadell, Manresa, Lleida, Igualada, Barcelona i Madrid. Per això és tan oportú i necessari que l'experiència catalana de dos anys del Consell de la Informació es continuï i consolidi a través de la fundació que el Col·legi de Periodistes de Catalunya ha aprovat ja".

Segons Gomis, "el Consell ha estat conscient en aquests dos anys i mig de la sort que Catalunya disposi d'un organisme independent de queixes perquè el públic pugui expressar els seus greuges sobre la conducta dels periodistes a la premsa, la ràdio i la televisió, i també de la responsabilitat de fer funcionar aquest organisme de manera que el període experimental porti a una consolidació efectiva. Aquesta sort la van reconèixer al Senat els portaveus dels diferents partits polítics a la comissió on em vaig veure convidat a exposar la nostra experiència".

"La primera demanda que vam rebre", afirma Gomis, "es referia a precisar més la distinció entre periodisme i publicitat i explicitar el que el Codi deia al respecte. No vam creure oportú començar per aquí, però al llarg dels dos anys s'ha progressat en l'anàlisi i la reflexió del tema arran de diverses queixes. I en el ple en què s'han resolt les darreres qüestions pendents es va arribar, després d'un debat llarg i aprofundit, a concloure que 'no simultaniejar' vol dir que mentre està vigent el contracte que lliga un periodista amb una empresa periodística no hi pot haver un altre contracte que el lligui a una empresa per fer publicitat".

Però el president del CIC és conscient que una cosa és la teoria i una altra molt diferent la pràctica: "No és aquesta, com se sap, l'exigència pràctica que domina. Algunes empreses donen fins i tot permís per cedir la pròpia imatge amb algunes condicions, com per exemple que no es faci just abans de començar o després d'acabar el programa on el periodista intervé. Oposar-se a una pràctica d'una certa freqüència i autoritzada fins i tot per les mateixes empreses no és, ja s'entén, una cosa fàcil, però la majoria del ple va creure que ho havíem de fer i ho vam fer. Ara queda que aquest criteri faci camí a la consciència professional i empresarial. L'aspiració lògica del Consell és que els seus acords facin una certa 'jurisprudència', i en punts com aquest es veu que té sentit que els periodistes hàgim acceptat que la majoria del Consell no estigui formada per periodistes. El diàleg entre periodistes i altres experts de la societat es revela profitós i estimulants".

Aquestes ganes d'establir "jurisprudència" és el nord que ha guiat en aquests primers dos anys i mig les actuacions del CIC, de cara també a dotar-se del prestigi necessari per afrontar amb garanties la constitució de la nova fundació.

Refractaris a modificar el Codi

"Una altra petició que hem rebut diverses vegades", declara Gomis, "és la d'ampliar el Codi o

introduir-hi la protecció a uns altres col·lectius. En això hem mantingut que el criteri dels que van redactar el Codi va ser oferir al públic un compromís de caire general, bé que concret, i no fer un text llarg i casuístic, que calgués ampliar una i altra vegada. Per això hem considerat suficients en general els criteris del Codi. Això no vol dir que quan hem trobat algun buit o algun aspecte que calgués tractar i afegir-hi, no ho hàgim fet, com són els casos del fotoperiodisme, amb la distinció entre periodisme gràfic i il·lustració, i d'Internet, en els casos on es pot identificar l'empresa responsable. I encara m'hauria agradat afegir un criteri sobre fonts d'informació, en la línia del treball publicat en aquesta memòria, sobretot per evitar que es filtrin judicis sobre persones i processos d'intencions quan la font d'informació és única".

Quan els periodistes no diuen la veritat del que passa

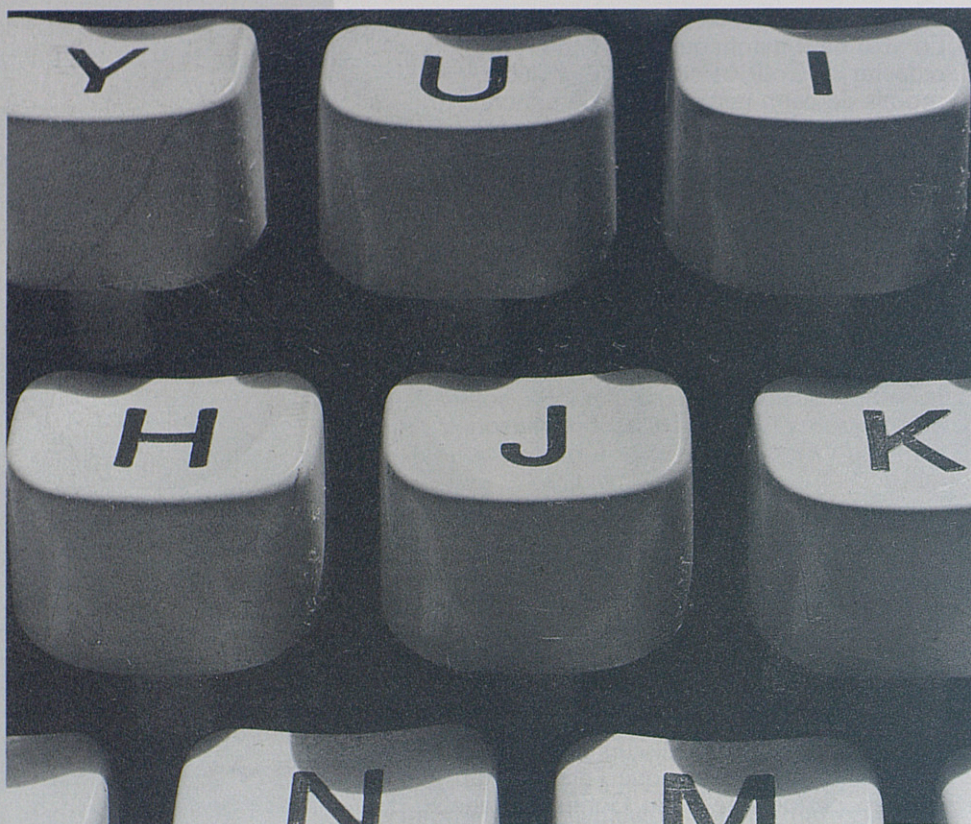
En un congrés europeu d'experts celebrat en anglès a Granada el 1998, organitzat per la Universidad Autónoma de Madrid i altres centres d'estudis europeus, Llorenç Gomis, president del CIC, va pronunciar el discurs de clausura. "El tema del discurs era per què l'ètica és tan important en periodisme", diu Gomis, i afegeix: "En

Francesc González Ledesma substitueix Llorenç Gomis en la presidència del Consell i serà, a la vegada, president del Patronat de la Fundació.

— La voluntat decidida d'establir "jurisprudència" és el nord que ha guiat en la seva primera etapa les actuacions del CIC —

efecte, l'ètica és tan important en periodisme perquè el periodisme és tan important a la societat. Si els periodistes no diuen la veritat del que passa, la gent tindrà una idea falsa de la situació i prendrà decisions equivocades".

Gomis és conscient que l'ètica i la professionalitat no són solucions absolutes: "Però són més ràpides que els jutges i estan més presents a les redaccions que la llei. Tot això, però, per tal que sigui efectiu, vol un compromís de la professió, que expressen i articulen els codis deontològics i els organismes independents encarregats de vetllar perquè les normes deontològiques es compleixin. Això és l'autoregulació".

El cas de pederàstia del Raval

La casuística que ha abordat el CIC, segons que es recull en aquesta última memòria, ha estat ben diversa, com diverses han estat les resolucions adoptades pel Consell. Un d'ells ha estat el cas de pederàstia registrat al Raval de Barcelona, que va ser àmpliament difós per tots els mitjans de comunicació. Aquest seguiment va generar tres queixes del director general d'Atenció a la Infància, Ramon Buscallà, i una del president del Casal Lambda, Roger Revilla.

Cronològicament, la primera queixa, signada

El paleta que no van contractar per no saber el català

Entre els expedients resolts a favor dels demandants, i que, per tant, incorren en vulneració del Codi Deontològic a criteri del CIC, destaca un escrit de queixa de l'alcalde de Roses, tramès pel sindic de greuges de Catalunya, referent a determinades informacions aparegudes en diversos mitjans de comunicació sobre la no-adjudicació a un veí d'aquesta localitat d'una plaça de paleta al·legant que no disposava del nivell A de català.

El síndic de greuges de Catalunya, en escrit adreçat a la presidència del CIC, va manifestar que l'alcalde de Roses havia demanat la seva intervenció per "assistir en els seus drets el poble de Roses i a ell mateix, que a causa d'una in-

formació falsa han patit un greu atemptat a la seva imatge", fent referència a determinades informacions aparegudes a diversos mitjans.

Les informacions sobre les quals l'alcalde de Roses va formular la seva denúncia van ser d'una banda la publicada al *Diari de Girona* el 6 de juny de 1998, titulada "El PP de Roses critica que deneguin la feina a un paleta per no saber català", i amb un avantítol que deia: "El consistori no ha donat la plaça a un aspirant ja que no tenia el nivell A"; i de l'altra, la gasetilla publicada a *La Vanguardia* el dia 7 de juny, titulada "Sin plaza de albañil por no saber catalán" i signada per Europa Press.

Segons les al·legacions de

l'alcalde, "si el que el Ple va fer va ser aprovar les bases d'un futur concurs on s'exigia entre altres condicions el nivell A de català, és evident que no es pot haver denegat la feina a ningú perquè no sap català, pel sol fet que encara desconexim si s'hi presentarà algú amb aquesta circumstància".

L'acord del CIC en aquest cas diu: "Que en les informacions donades pel corresponsal del *Diari de Girona* a Roses, Caye Gómez, i per l'agència Europa Press, encara que s'atenen al fet verídic de la denúncia del grup municipal del PP d'aquesta localitat, no es contrasten els fets amb l'alcalde de Roses, i per tant es vulneren els criteris 1 i 2 del Codi Deontològic" ●

— Les informacions sobre el cas de pederàstia del Raval van originar quatre escrits de queixa que van ser contestats pel Consell —

pel director general, arribà al CIC el 23 de desembre de 1997. Ramon Buscallà hi denunciava en concret el tractament donat al tema pel diari *El País*, que va titular "Dos acusados de prostituir a su hijo se querellan contra la administración". En el seu escrit manifestava que en cap cas volia referir-se al contingut de l'esmentada informació, sinó al fet que considerava èticament i deontològicament incomprensible la identificació amb nom i cognoms de la funcionària. En opinió de Ramon Buscallà era possible oferir la informació que donava l'esmentada notícia preservant, però, la identitat de les persones immerses en aquell fet.

Per la seva banda, el director adjunt de *El País*, Lluís Bassets, en les al·legacions formulades al CIC, va manifestar que en la reclamació del senyor Buscallà no s'indicava quin era el punt del Codi Deontològic de la professió periodística que considerava vulnerat per la publicació del nom de la funcionària de la seva direcció general, que va signar els informes tècnics necessaris per a la separació d'un infant dels seus pares i el seu internament en un centre de la Generalitat. Bassets assenyalava també que si bé semblava comprensible l'interès del senyor Buscallà d'intentar preservar certes decisions sota l'anonimat, també era lògic l'interès dels lectors per conèixer la identitat d'una persona que pren decisions que afecten la vida de les famílies i de les persones.

El CIC, en el seu acord, va dictaminar: "Que amb referència a la queixa presentada, i pel que fa a la publicació de la identitat de la funcionària, el Consell estima que no s'aprecia vulneració del criteri 11è del Codi Deontològic, que, pel que fa a evitar la difusió de la identitat de les persones, es limita als menors i a les seves persones pròximes o parents".

El segon escrit arribat al CIC sobre el tema estava signat per Roger Revilla i Cubero, president del Casal Lambda, que presentava una queixa contra Ràdio Barcelona per una notícia inclosa dins dels informatius del matí i migdia sobre la vinculació de l'entitat amb el cas de pedofília del Raval de Barcelona. A la notícia, deia el signant de l'escrit, es feia referència a un suposat informe tramès pel Grume (Grup de Menors de la Policia) al jutge del cas. Segons aquesta mateixa informació, el Casal Lambda era el centre de tots els pederastes de Catalunya i en les seves instal·lacions es feia habitualment intercanvi de material pornogràfic de menors i, fins i tot, en alguna ocasió s'hi havien fet projeccions de vídeos d'aquest tipus. Això inculpava l'entitat d'un possible delictes de promoció de la pedofília.

El director de Ràdio Barcelona va manifestar en l'escrit d'al·legacions que sobre els dubtes que pogués tenir el Casal Lambda en relació amb l'informe policial, l'emissora no hi tenia res a veure, ja que s'havia obert un sumari en el jutjat d'Instrucció núm. 9 de Barcelona. Així mateix, i pel que fa a la informació, el director d'aquesta emissora explicava que el periodista que va obtenir la informació va informar el Casal Lambda de la seva existència amb suficient antelació abans d'emetre-la, que va oferir a la direcció del centre la possibilitat d'incorporar-hi la seva versió dels

fets i que, davant el descontentament manifestat per la direcció del centre per la informació donada en l'emissió, es va convidar el director a participar en directe al programa "El balcó" el mateix dia que es va donar la notícia. Segons va manifestar el director de la cadena SER, l'entrevista va tenir una durada de 8 minuts, temps que en ràdio sembla suficient per aclarir o defensar, si hagués estat necessari, el bon nom del Casal Lambda.

L'acord del CIC al respecte va ser: "Que s'estima que, per part de l'emissora, no s'ha vulnerat el Codi Deontològic. Que el Casal Lambda té la possibilitat de presentar-se en les actuacions judicials i esbrinar les imputacions fetes al Casal en l'informe policial i actuar segons estimi oportú en el seu dret".

Les tercera i quarta queixes sobre aquest tema del Raval van venir signades també pel director general d'Atenció a la Infància, Ramon Buscallà. A la primera, sobre uns articles publicats el dia 16 d'abril als diaris *Segre*, *La Mañana* i *ABC* amb referència a la fuga d'un menor, fill de la parella processada en el cas de pederàstia del Raval, Buscallà estimava que el redactat de la informació permetia la total identificació del noi, perquè hi apareixia la inicial del seu nom junt amb els cognoms del pare i la mare; i a la segona, en relació amb l'aparició d'un article d'opinió a *La Vanguardia*, signat per F. Javier Melero, considerava que atemptava contra el dret a l'honor, la intimitat i la pròpia imatge dels infants i adolescents, ja que el nom d'un menor protegit per la DGAI apareixia explícitament en el titular de l'article. En ambdós casos les resolucions que va emetre CIC recomanen "que per part de tots els mitjans informatius que s'han compromès a vetllar pel compliment i observança dels criteris recollits en el Codi Deontològic, es posi la màxima cura en aquest objectiu i, en aquest cas, pel que fa a l'observança del criteri 11è del Codi i en aquest sentit, que es tracti amb especial cura tota informa-

**— Publicar titulars que
indueixen a equivoc o no
contrastar la font d'informació
són alguns dels expedients que
ha tramitat —**

ció que afecti els menors, evitant difondre la seva identificació quan apareixen com a víctimes". El CIC lamenta en els seus acords resolutoris "que des de fa temps la identitat d'un menor hagi circulat en un context d'exploració sexual, contràriament al criteri 11è del Codi Deontològic, i recomana a la DGAI que si considera que la publicació del nom vulnera la llei orgànica de protecció del menor, actuï per via judicial contra les opinions expressades a l'article d'opinió".

El padrastre i la menor

Relacionat amb el dret de la protecció als menors, es va presentar un altre escrit de queixa al CIC, en aquest cas signat pel Consell de l'Audio-

Convertir un sergent honest en violador de la seva filla

Entre els expedients presentats figura l'escrit de queixa registrat al CIC amb data 17 de desembre de 1998 i presentat per Jaume Allué per un titular aparegut a Regió 7 que deia "El sergent d'Esparreguera que violava la seva filla diu que ho feia per amor". El signatari, Jaume Allué Esteve, sergent en cap de la policia local de l'Ajuntament d'Esparreguera, hi manifesta que a l'esmentada població "no hi ha cap altre càrrec ni lloc de treball de sergent, ni de la policia local ni en cap altre cos ni força de seguretat". El denunciante estima en la seva queixa que l'esmentat titular "és presumptament tendencios, erroni i falta a la veritat tota vegada que en l'esmentada localitat la terminologia que s'empra indueix a l'equívoc".

Regió 7, en el seu escrit d'al·legacions, exposa que el titular i la informació de referència anaven precedits d'una notícia publicada el dia anterior, on s'anunciava l'inici del judici a José R.T., acusat per la seva filla d'abusos sexuals. Els fets indiquen que l'acusat de la vio-

lació, José R.T., havia estat sergent a la legió (de la qual va sortir fa més de quinze anys), i que ara treballava a Esparreguera com a guàrdia jurat en una empresa de seguretat. La publicació del titular, tal i com va ser transcrit, va provocar una gran morbositat entre els lectors d'Esparreguera, que van exhaurir-ne l'edició. Molta gent al poble, llegint només el titular, va confondre l'actual sergent de la policia local, únic càrrec a la zona, com l'autor de la violació, la qual cosa va provocar greus perjudicis al denunciante, que, impotent, va recórrer al CIC, ja que la direcció de Regió 7 li va indicar que la notícia era correcta.

El CIC, en les seves consideracions al respecte, afirma: "En el cas que afecta el sergent de la policia local d'Esparreguera, Jaume Allué, queda patent un problema greu, que en molts casos porta a excessos rebutjables des del punt de vista de l'exercici del periodisme. És una manera negligent de treballar, mereixedora de reprovació".

La ponència del CIC sobre el tema diu: "La poca cura en

el treball pot portar a situacions lamentables, com en aquest cas, i encara que amb una lectura atenta i exhaustiva de la informació, especialment en l'apartat aclaridor de pàgines interiors, queda clar que es tracta de persones diferents, no es pot ignorar que aquest tipus de lectura atenta no sempre es fa i que el que queda molts cops és l'impacte del titular. I si això és sempre greu, pot ser-ho especialment en nuclis reduïts de població".

Un cop estudiat l'expedient, el CIC va acordar en aquest cas el següent: "Estimar que l'esmentat titular és mereixedor de reprovació per part del CIC, ja que resulta perjudicial per als drets legítims de Jaume Allué, sergent en cap de la policia local de l'Ajuntament d'Esparreguera. Que encara que el denunciante no hagués fet ús del dret de rectificació amb el procediment que indica la Llei Orgànica de 26 de març de 1984, que regula aquest dret, hauria estat oportú que el mitjà hagués fet l'oportuna rectificació per a l'aclariment dels fets". ●

— Fer servir qualificatius poc respectuosos o directament injuriosos són fets que es troben entre les denúncies rebudes —

visual de Catalunya (CAC), en representació de Maria Rosa Torras, en relació amb la difusió al *Diari de Terrasa* i a *El 9 Nou* d'una informació sobre una menor. L'autora de l'escrit explica que aquesta noia, de 17 anys, va ser víctima durant anys d'abús sexual per part del seu padrastre. Dos diaris van publicar la notícia amb la consegüent vergonya per part de la noia quan la gent del seu entorn la va identificar.

El CIC, en el seu acord, va considerar que les informacions esmentades, des del punt de vista ètic de l'exercici del periodisme, mereixien una reprovació per haver donat publicitat als detalls sòrdids de les agressions i vexacions sexuals a una menor, fet que va produir perjudicis greus a la víctima. El CIC va estimar, doncs, vulnerat el criteri 11è del Codi Deontològic. I va tornar a recomanar a tots els mitjans que posessin el major interès i la màxima cura en la divulgació d'informacions que puguin causar perjudicis als menors d'edat i a terceres persones no involucrades.

"Intoxicador y taquillero"

Els insults i les injúries també han estat motiu de queixa al CIC, en aquest darrer període de funcionament. Entre els casos presentats figura l'escrit, de 23 de gener de 1998, de Domènec Garcia i Jaumandreu, periodista col·legiat, que presentava una queixa contra el diari *Sport* i el seu sotsdirector, José Luis Carazo, que escriu la secció dominical "Caiga quien caiga", per presumpta vulneració del criteri 2n del Codi Deontològic.

El signant de la queixa manifestava que en els articles de José Luis Carazo hi figuraven una sèrie d'expressions que ell considerava falses i injurioses per a la seva persona i que lesionaven o menyspreaven la seva dignitat, provocant-li descrèdit injustificat. Entre d'altres expressions, se'l titllava de "comisario político" i d'"intoxicador y taquillero".

L'editor i periodista del *Sport*, Josep M. Casanovas, en les primeres al·legacions formulades en escrit de data 20 de febrer, va respondre que la denúncia presentada per Domènec García era injusta, perquè el comportament del denunciador, que Carazo explicava en la seva secció, era absolutament demostrable; que era falsa, perquè la mala intenció que li imputava no era certa, i que era tendenciosa, perquè barrejava situacions i conceptes que no s'ajustaven a la realitat.

El CIC, després de tramitar el tema a la ponència corresponent, acordà sobre el cas: "Que tant per la utilització d'expressions que es poden considerar pejoratives com per atribuir al demandant unes accions que no sempre han estat comprovades, es recomana al mitjà de comunicació la necessitat de tenir cura que les informacions, per bé que facin ús legítim de la llibertat d'expressió, no s'han d'extralimitar i lesionar o menysprear la dignitat de les persones o institucions, d'acord amb el que assenyala el Codi Deontològic de la professió periodística a Catalunya, especialment en els seus criteris 1 i 2. I que en els casos en què les dues parts d'un litigi siguin perio-

distes, el CIC recomana que prèviament la queixa s'elevi a la comissió de Defensa del Col·legi de Periodistes de Catalunya".

"Ultradretà" no és cap insult

Una altra queixa per injúries fou la presentada per Eduardo de Prado Alvarez, coordinador del Partit Andaluz de Catalunya (PAC), contra unes informacions aparegudes a *El Periódico de Catalunya*, *l'Avui* i *El País* en què es qualificava de manera despectiva el partit Democràcia Nacional. De Prado es queixava pel fet que en els mitjans esmentats s'havien atribuït a Democràcia Nacional els adjectius d'"ultraconservador" i "ultradretà", considerant que malmetien profundament la seva imatge. El Consell acordà: "Que les informacions dels mitjans no han contravengut el Codi Deontològic, ja que tenen plena llibertat d'identificar els diversos grups polítics, i el CIC no estima que els qualificatius d'"ultradretà" i "ultraconservador" hagin de considerar-se injuriosos o despectius".

La fotografia que semblava manipulada

El polèmic "cop de medicament" també va arribar fins al CIC, en forma d'un escrit de queixa d'Alejandro Bronchales Cazorla, pel tractament gràfic donat per l'edició d'*El Periódico de Catalunya* del dia 27 de març en relació amb la manifestació en defensa de la sanitat pública i contra l'anomenat *medicamentazo*, i en concret per la fotografia de la portada. En l'esmentada denúncia es manifestava que *El Periódico de Catalunya* havia distorsionat la informació gràfica mitjançant la manipulació de la fotografia, contravenint el

— També ha resolt queixes per difondre el nom de menors o simultaniejar l'exercici de l'activitat periodística i la publicitat —

criteri 4t del Codi Deontològic. Així mateix, s'estimava la presumpta vulneració dels criteris 1 i 3.

En les al·legacions formulades contra la queixa, el director d'*El Periódico de Catalunya* va respondre que l'esmentada imatge havia estat

captada correctament, és a dir, de manera legítima i sense cap procediment que pogués atemptar contra el Codi Deontològic: va ser elegida per l'editor gràfic estrictament per la seva qualitat informativa i la seva plàstica, ja que recollia el to, ambient i alguns protagonistes de la manifestació en defensa de la sanitat pública que va tenir lloc als carrers de Barcelona. El director afegia que l'esmentada fotografia havia estat supervisada i acceptada per la direcció, i que no va haver-hi cap manipulació, la qual cosa certificava aportant una còpia de l'original i cedint temporalment, per si el Consell estimava oportú efectuar algun peritatge, el negatiu de la pel·lícula.

Atès que, efectuat un peritatge del negatiu per part de la Unió de Professionals de la Imatge i la Fotografia de Catalunya (UPIFC), aquesta entitat va certificar que la fotografia publicada no havia experimentat cap manipulació, el ple del CIC va adoptar, prèvia deliberació, el següent acord al respecte: "Que l'esmentada fotografia publicada en l'edició d'*El Periódico de Catalunya* del dia 27 de març no ha sofert cap manipulació, ha estat captada correctament per part del mitjà i sense utilitzar cap procediment que pogués vulnerar el Codi Deontològic".

Queixa per simultaniejar professió i publicitat

Per últim, entre les queixes més polèmiques destaca la del comitè professional de TV3 en relació amb l'exercici d'activitats en l'àmbit de la publi-

Tradicions ancestrals de les comunitats africanes

Josep M. Feliu i Maspons, secretari general de Càritas Diocesana de Barcelona, es va queixar al CIC pel plantejament i el to emprats pel director del programa de TV3 "Domini públic" en la seva edició del 5 de març de 1998. La protesta es fonamentava en el fet que el director del programa, Ramon Pellicer, va centrar l'atenció del debat en un aspecte relacionat amb costums ancestrals, malauradament encara vigents en algunes comunitats africanes i profundament arrelades en la seva cultura, deixant de banda altres aspectes que podien haver donat idea de la riquesa que suposa per a una societat l'aportació dels immigrants.

En l'escrit de queixa es feia

la següent consideració: "Per a les persones i entitats que treballem amb els immigrants del Tercer Món i que som testimonis dels greus problemes que trobem diàriament en la seva lluita per la subsistència, és molt decebedor que es desaprofitin oportunitats d'or per fer un plantejament rigorós de la veritable dimensió del problema de la immigració [...] Tenint com a referent el Conveni sobre la Protecció de la Cultura i la Imatge de les Minories Ètniques, subscrit el 15 de febrer de 1995 pel departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya, el Col·legi de Periodistes de Catalunya i els mitjans de comunicació social de Catalunya, considero que en el programa

de TV3 'Domini públic', en la seva edició de 5 de març passat, es van incomplir els acords primer, segon, tercer i quart adoptats en aquest conveni per part del Col·legi de Periodistes de Catalunya i els mitjans de comunicació social de Catalunya".

El director de TV3, per la seva banda, amb data 21 d'abril i en resposta a la petició que se li va formular, va fer arribar al Consell de la Informació de Catalunya (CIC) una carta dirigida a Pilar Malla, directora de Càritas Diocesana de Barcelona, en relació amb aquest assumpte, en la qual deia: "He tingut coneixement per la premsa de la seva protesta arran del programa de TV3 'Domini públic', que va

— El CIC estima que el qualificatiu d'"ultraconservador" no ha de considerar-se injuriós o despectiu —

tat per part del periodista Ramon Pellicer, director i presentador del programa "Entre línies", de TV3, concretament per simultaniejar la feina professional i la divulgació d'un espot publicitari d'Assistència Sanitària Col·legial. L'esmentat comitè considerava que Ramon Pellicer havia vulnerat l'article 7è del Codi Deontològic de la professió periodística de Catalunya,

Segons contestava Pellicer en el seu plec d'al·legacions, resulta difícil ubicar els límits deontològics entre l'activitat periodística i altres activitats professionals, més enllà de la clara definició entre fets i opinions, la tendència a l'objectivitat i la tendència a la veritat. En aquest sentit deia que li agradaria que el Codi Deontològic establís clarament on és la diferència, i posava diversos exemples d'evident simultaneïtat, com és el cas de la presentació d'un llibre, o de la Nit del Turisme, o la moderació d'una tertúlia sobre noves tecnologies. D'altra banda, preguntava quina és la diferència entre cobrar i no cobrar, si és admissible fer publicitat d'institucions i què passa amb els programes esponsoritzats en els quals els professionals simultaniegen la seva activitat periodística i l'emissió de diversos programes publicitaris que, de vegades, també patrocinen seccions concretes.

EL CIC va estimar al respecte d'aquest cas que hi era adequat el criteri 7è del Codi Deontològic, que no admet simultaniejar l'exercici de l'activitat periodística amb altres activitats professionals incompatibles amb la deontologia de la informació, entre les quals hi figura la publicitat, i que aquest principi s'ha de considerar vigent

mentre duri el contracte de serveis informatius entre el periodista i l'empresa que l'hagi contractat, encara que l'activitat publicitària hagi estat realitzada amb l'autorització de la direcció del mitjà de comunicació ●

proposar un debat sobre el racisme. Tinc el màxim interès que no hi hagi cap malentès entre l'entitat que vostè presideix i Televisió de Catalunya, precisament perquè aquesta emissora, com a televisió pública que és, ha estat sempre compromesa a combatre qualsevol mena de discriminació, tant en la seva programació com en la seva dimensió institucional. Per aquest motiu li ofereixo personalment les meves disculpes, tot i que les seves protestes no s'hagin adreçat directament a la direcció de TVC. Si el debat de 'Domini públic' ha suscitat en vostè i els seus col·laboradors inquietud o rebuig, això vol dir que el programa ha tingut un efecte diametralment oposat al

desitjat, que era conèixer de primera mà testimonis i opinions sobre l'estat de la discriminació racista a la nostra societat per tal de posar-la en evidència i generar així actituds cíviques de rebuig. Tot i això, li demano que compregui que un debat de televisió en directe no és igual que un article periodístic imprès, on els arguments resultants poden ésser previstos i controlats. En un col·loqui entre diverses persones, emès en directe, tot sovint apareixen opinions, actituds, derivacions de la conversació, etcètera, on es poden manifestar qüestions molt diverses. El conductor del debat, lògicament, ha de conduir-lo, però també ha de donar l'oportunitat que s'expres-

sin tots els punts de vista".

Observades la queixa i les al·legacions, el CIC va dictaminar que en l'esmentat programa no havia estat degudament respectat el criteri 9è del Codi Deontològic, referent a "respectar el dret de les persones a la seva pròpia intimitat i imatge", ni el criteri 12è, que explica que s'ha d'"actuar amb especial responsabilitat i rigor en el cas d'informacions o opinions amb continguts que puguin suscitar discriminacions per raons de sexe, raça, creences o extracció social". I va acordar també recomanar que es posi la màxima cura per aconseguir que els continguts d'un programa s'ajustin eficaçment al propòsit que l'ha motivat ●

— S'ha d'actuar amb especial responsabilitat i rigor en el cas d'informacions que puguin suscitar discriminacions —